

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 149 „DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“
PAKEITIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas)
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2017 M. KOVO 1 D. NUTARIMO NR. 150 „DĖL KAI
KURIŲ LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PRIPAŽINIMO
NETEKUSIAIS GALIOS“ PAKEITIMO“ PROJEKTO
(toliau kartu – Projektai)
(TAP-20-1190 ;TAP-20-1191 ; TAIS Nr.: 20-8826(2); 20-9692)**

2020-07-07 Nr.NV-1895

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus.

1. Projektu tvirtinamo Socialinių stipendijų skyrimo ir administravimo tvarkos aprašo (toliau - Aprašas) 24 punkte siūloma nustatyti, kad jeigu lėšų studentų socialinėms stipendijoms poreikis viršija atitinkamą semestrą socialinėms stipendijoms teikti numatytų lėšų sumą, studentų, kuriems skiriama socialinė stipendija, sąrašas sudaromas laikantis šiame punkte nustatytų principų, t.y. šiame punkte nustatomi kriterijai, kurie įgalina netaikyti įstatymo nuostatų (nemokėti socialinės stipendijos visiems įstatyme nustatytus kriterijus atitinkantiems studentams) ir apsprendžia kokie studentai gali gauti socialinę stipendiją. Šių nuostatų turinys diskutuotinas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Mokslo ir studijų įstatymo (toliau – Įstatymas) 82¹ straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad socialinė stipendija skiriama, kai prašymų skirti socialinę stipendiją priėmimo metu studentas atitinka bent vieną iš šioje dalyje nustatytų kriterijų (įstatymas nustato baigtinį kriterijų sąrašą). Minėto straipsnio 3 dalyje nustatyti atvejai (baigtinis sąrašas), kuomet studentas neturi teisės gauti socialinės stipendijos.

Pažymėtina, kad Konstitucinis Teismas yra nurodęs, kad konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja visų teisės aktų hierarchiją ir neleidžia poįstatyminiais teisės aktais reguliuoti santykių, kurie turi būti reguliuojami tik įstatymu, taip pat poįstatyminiais teisės aktais nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris konkuruotų su nustatytuoju įstatyme, nebūtų grindžiamas įstatymais, antraip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė prieš poįstatyminius teisės aktus (2009 m. birželio 22 d., 2013 m. lapkričio 6 d., 2015 m. gegužės 26 d. nutarimai).

Poįstatyminiu teisės aktu negalima pakeisti įstatymo ir sukurti naujų bendro pobūdžio teisės normų, kurios konkuruotų su įstatymo normomis, nes taip būtų pažeista Konstitucijoje įtvirtinta įstatymų viršenybė poįstatyminių teisės aktų atžvilgiu (Konstitucinio Teismo 2002 m. rugpjūčio 21 d., 2004 m. gruodžio 13 d., 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimai).

Siūlomos Projekto nuostatos nustato reguliavimą, kuris konkuruoja su įstatymo turiniu ir įgalina netaikyti įstatymo nuostatų. Pažymėtina, kad aptariamos Projekto nuostatos yra tiesiogiai susijusios su asmenų teisių apimties reguliavimu, todėl vadovaujantis Konstitucinio Teismo doktrina, susijusia su asmenų teisių reglamentavimu, visas reguliavimas susijęs su asmenų teisėmis turi būti įtvirtintas įstatyme.

2. Aprašo 26 punkte nustatyta, kad už pirmąjį semestro mėnesį socialinė stipendija gali būti išmokama iki semestro antrojo mėnesio 27 dienos įskaitytinai. Įvertinus paraiškų

priėmimo terminus, nustatytus Aprašo 13 punkte ir atsižvelgiant į tai, kad studentų, kuriems skiriama socialinė stipendija, sąrašas sudaromas per 15 dienų nuo paraiškų teikimo termino pabaigos, darytina išvada, kad už pirmąjį rudens semestro mėnesį socialinė stipendija bus išmokėta anksčiau nei studentas bus informuotas apie priimtą sprendimą dėl socialinės stipendijos skyrimo. Manome, kad studentas turi būti informuojamas apie priimtą sprendimą dėl socialinės stipendijos skyrimo ne vėliau kaip stipendijos išmokėjimo dieną. Pažymėtina, kad Apraše terminai (kurie įpareigoja atlikti tam tikrus veiksmus) nurodyti darbo dienomis, išskyrus Aprašo 22 punkte nurodytą terminą. Siūlytina suvienodinti terminų nurodymą, t. y. terminus visur nurodyti darbo dienomis.

3. Neaišku kodėl Aprašo 18 punkte nurodytu atveju studento pareiga pateikti atitinkamus dokumentus atsiranda tik po to, kai pasibaigia paraiškų teikimo terminas, kai tuo tarpu pagal Aprašo 19 punktą pareiga pateikti dokumentus atsiranda iki paraiškų teikimo termino pabaigos, nors abiem atvejais Valstybinis studijų fondas (toliau – Fondas) duomenis apie studento atitiktį Įstatymo 82¹ straipsnio 2 dalyje nurodytiems kriterijams gali gauti iš atitinkamų informacinių sistemų (patikrinęs asmens paraišką Aprašo 17 punkte nustatyta tvarka).

4. Aprašo 23 punkte nustatyta, kad Fondas per 3 darbo dienas nuo studentų, kuriems skiriama socialinė stipendija, sąrašo sudarymo per IS „Parama“ praneša studentui apie priimtą sprendimą dėl socialinės stipendijos skyrimo, t.y. nustatoma pareiga informuoti studentus, kurių atžvilgiu priimtas teigiamas sprendimas (skirti stipendiją). Siūlytina Aprašą papildyti nuostatomis, įpareigojančiais pranešti studentams apie priimtą sprendimą neskirti jiems socialinės stipendijos.

5. Aprašo 19 punkte vietoj „dokumentus, patvirtinančius Įstatymo 82¹ straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą kriterijų“ įrašytina „dokumentus, patvirtinančius atitiktį Įstatymo 82¹ straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytam kriterijui“.

6. Aprašo 14 punkte vartojama formuluotė „asmeninė banko sąskaita“ (Teisingumo ministerija nurodė, kad turėtų būti „mokėjimo sąskaita“), Aprašo 26 punkte „asmeninė sąskaita“, siūlytina suvienodinti formuluotes. Aprašo 21 punkte vietoj formuluotės „pažyma ar raštas“ siūlytume vartoti formuluotę „dokumentas“, Aprašo 25 punkte vietoj „internetiniame tinklalapyje“ siūlytina įrašyti „interneto svetainėje“.

7. Siūlytina įvertinti Teisingumo ministerijos pateiktas pastabas Projektui.

8. Atsisakytina Projektų nuostatų dėl Projektų įsigaliojimo 2020 m. liepos 1 d.

Teisės grupės patarėja

Jelena Kučeriaviėnė

